

Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale

Travma Nedir?

Zorlu, örseleyici ve/veya tehdit olarak algılanan durum ya da olaya bağlı olarak bireyin baş etme becerilerinin yetersiz kaldığı, kişisel iyilik hâlinin ve/veya psikolojik sağlığının bozulduğu, genellikle yoğun belirsizliklerin yaşandığı karmaşık süreci ifade eder.

Travmatik Olay Nedir?

Ani, beklenmedik bir şekilde ortaya çıkan, bireyin baş etme potansiyelini etkisiz kılan, kendisinin veya yakınlarının yaşamını, fiziksel/bilişsel/duygusal bütünlüğünü tehdit eden ve/veya toplumu etkileyen olayı/durumu ifade eder.

İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumlulukları

- İlçe ekibinin kurulmasını sağlar ve üyelerini konuyla ilgili hizmet içi eğitim almış personelden görevlendirir. Eğitim almış yeterli personelin bulunmaması durumunda gerekli eğitimleri düzenler.
- Eğitim öğretim yılı başladıktan sonra bir ay içinde ilçe ekibini belirler ve ekibin yıllık görevlendirme onayını alır. Yaşanabilecek travma/kriz durumlarında ek bir onaya ihtiyaç duyulmaksızın görevlendirilmelerini sağlar.
- İlçe ekibinin birinci dönemin başı, ikinci dönemin başı ve ikinci dönemin sonu olmak üzere yılda üç kez ve ihtiyaç duyulan hâllerde toplanmasını sağlar.
- İlçe ekibinin ihtiyaçlarını belirler ve bu ihtiyaçların giderilebilmesi için gerekli çalışmaları yapar
- Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin gerektirdiği araç, gereç ve donanım ile ilgili gereksinimleri karşılar.
- Gerekli koordinasyonun sağlanabilmesi amacı ile ilçe/okul ekiplerine ait iletişim bilgilerinin güncel olarak tutulmasını sağlar.
- Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülebilmesi için gerektiğinde taşıt tahsisi yapar.
- Travma/kriz durumlarında bölgelerdeki çalışmaları izler, koordine eder ve ekip üyelerine süpervizyon desteği sağlar.

Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinin görev, yetki ve sorumlulukları

- Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine ilişkin ihtiyaçlar ve alınması gereken önlemler ile ilgili il/ilçe millî eğitim müdürlüklerini bilgilendirir.
- Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik yazılı ve görsel materyallerin hazırlanması, eğitimlerin düzenlenmesi gibi çalışmalarını il/ilçe millî eğitim müdürlüğü ile işbirliği yaparak yürütür.
- Okul rehberlik hizmetleri programında yer alan psikososyal önleyici destek programlarının uygulanmasını izler.
- Rehberlik öğretmeni olmayan okullardaki psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülmesine destek olur.
- Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin geniş kitlelere ulaştırılabilmesi için gerektiğinde üniversitelerle, resmî kurumlarla ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapar.

Okul Müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumlulukları

- Öncelikle konuyla ilgili hizmet içi eğitim almış personelden olmak üzere **okul ekibinin kurulmasını sağlar**.
- Başta okul ekibi olmak üzere, okul bünyesindeki **tüm öğretmen ve personelin konuyla ilgili eğitim almasını sağlar**.
- Okul rehberlik hizmetleri programına dâhil edilen psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülmesini sağlar.
- Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerinin yürütülmesi için **ekiplere gerektiğinde çalışma odası tahsis eder**.
- Travma/kriz durumları sonucunda hazırlanan raporlar doğrultusunda gerekli önlemleri alarak, oluşturulan **raporları il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne gönderir**.
- Travma/kriz durumlarında **ihtiyaç halinde** okulda bulunan **tüm öğretmenlere görev verir**.

Öğretmenlerin görev, yetki ve sorumlulukları

- Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale konularında sunulacak hizmetleri sınıf rehberlik hizmetleri programına dâhil eder
- Sınıf/şube rehber öğretmeni olduğu sınıfın risk haritasını oluşturur.
- Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri çalışmalarına **ihtiyaç hâlinde destek verir**.
- Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri eğitimlerine katılır.

Rehberlik servislerinin görev, yetki ve sorumlulukları

- Psikososyal, koruma, önleme ve krize müdahale konularında sunulacak hizmetleri okul rehberlik hizmetleri programına dâhil eder.
- Psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetleri kapsamında okul risk haritasını oluşturur ve gerekli durumlarda travma/krizden etkilenen bireyleri ilgili kurumlara yönlendirir ve izler.
- Okul yönetimine, öğretmenlere, öğrencilere ve ailelere psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerine yönelik çalışmalar düzenler.
- Okulda olası travma/kriz durumlarına karşı okul genelinde yapılması gereken psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale çalışmalarına ilişkin okul yönetimi ve rehberlik ve araştırma merkezi ile işbirliği yapar.

Okul psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale ekibi

Okul müdürü veya okul müdürü tarafından görevlendirilmiş bir müdür yardımcısı başkanlığında, varsa rehberlik öğretmenleri ile rehberlik hizmetleri yürütme komisyonu üyesi her sınıf düzeyinden en az bir sınıf rehber öğretmeninden oluşur.

- Okul ekibi birinci dönemin başı, ikinci dönemin başı ve ikinci dönemin sonu olmak üzere yılda üç kez ve ihtiyaç duyulan hâllerde toplanır.
- Okul genelinde travma/kriz durumlarında psikososyal koruma, önleme ve krize müdahale hizmetlerini planlar ve gerçekleştirir.

- Okul ekibi travma/kriz durumunun hemen ardından ayrıntılı bilgi edinmek amacıyla "*Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Gözlem Formu*" nu (EK-1) doldurur.
- Travma/kriz durumunda personel kapasitesi yetersiz kaldığında ve destek ihtiyacı ortaya çıktığında "*Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Destek Talep Formu*" nu (EK-2) doldurarak il/ilçe ekibinden destek talep eder. Gerekli durumlarda il/ilçe ekibi ile işbirliği yapar.
- Okulda yaşanan travma/kriz durumlarına yönelik gerçekleştirilen krize müdahale çalışmalarını "*Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Çalışma Raporu*"nu (EK-3) doldurarak okul müdürlüğü aracılığıyla il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne gönderir.
- Travma/kriz durumlarına yönelik gerçekleştirdiği çalışmalar sonunda gerekli izleme ve değerlendirmeyi yapar, "*Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri İzleme Formu*"nu (EK-4) doldurarak okul müdürlüğü aracılığıyla il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne gönderir.
- Okulda risk grubunda bulunan ve travma/kriz durumlarından etkilenen bireyleri gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlara yönlendirir.

Daha detaylı bilgi için:

https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_04/11165_830_psikososyal_koruma_ynleme_krize_mYdahale_hizmetleri_yYnergesi.pdf